

V perikope z knihy proroka Izaiáša (Iz 8,23b–9,6a) sa Božie konanie odohráva v priestore, ktorý bol v minulosti poznačený ponížením, násilím a duchovným úpadkom. Ide o územia Zabulon a Naftali, ležiace pri významnej obchodnej ceste Via Maris, ktorá spájala Egypt s Mezopotámiou. Bol to kraj na okraji – geograficky aj duchovne. Miesto, kde sa miešali kultúry, náboženstvá a politické záujmy, a kde sa hranice často stávali miestom konfliktu a neistoty.

Práve sem však Izaiáš umiestňuje Boží zásah. Dejiny nevidí len ako sled udalostí, ale ako priestor, v ktorom sa odhaľuje vzťah človeka k Bohu. Temnota, o ktorej hovorí prorok, nie je len politickou alebo sociálnou krízou. Je dôsledkom straty dôvery – chvíle, keď sa človek prestane spoliehať na Boha a hľadá istotu inde. Boh však nevstupuje do dejín tam, kde je všetko pokojné a usporiadané, ale práve tam, kde sa zdá, že situácia nemá riešenie.

Obraz ľudu, ktorý kráča vo tmách, vystihuje život bez jasnej orientácie. Je to existencia, v ktorej chýba smer, pravda a nádej do budúcnosti. Do takejto reality Boh sľubuje vstúpiť konkrétne a účinne – priniesť svetlo, ktoré nie je len abstraktnou myšlienkou, ale skúsenosťou záchrany. Radosť a úľava, o ktorých text hovorí, sú vyjadrené obrazmi žatvy a víťazstva. Ide o každodenné, ľudsky pochopiteľné obrazy, ktoré hovoria o hojnosti, slobode a obnovenom živote. Dôležité je, že toto oslobodenie nie je výsledkom ľudskej sily alebo stratégie, ale Božieho pôsobenia.

Odkaz na deň porážky Madiánčanov pripomína príbeh Gedeona (Sud 7). Je to víťazstvo, ktoré sa vymyká bežnej logike. Presila nie je porazená zbraňami, ale svetlom, zvukom trúb a rozbitými krčahmi. Boh tým narúša ľudské predstavy o moci a úspechu. Ukazuje, že spása sa rodí tam, kde sa človek prestáva spoliehať sám na seba a otvára sa Božiemu pôsobeniu.

Tento obraz sa dotýka aj nášho vnútorného sveta. Temnota, ktorú Boh rozptyľuje, nie je len vonkajšia – nie je to iba chaos sveta okolo nás. Často prebýva aj v srdci človeka: v strachu, v závislostiach, v pocite prázdnoty či straty zmyslu. Boh si nevyberá len čisté a silné miesta. Prichádza aj na okraje nášho života, do neprehľadných a zranených oblastí, ktoré by sme najradšej skryli. Práve tam sa môže zrodiť nové svetlo.

Izaiášovo posolstvo preto nezostáva uzavreté v minulosti. Je výzvou aj pre nás dnes. Pozýva nás pomenovať miesta vo vlastnom živote, kde panuje zmätok, únava alebo neistota. Tam, kde máme pocit slabosti alebo zlyhania, sa Boh nechce vzdialiť, ale priblížiť. Prorok nás povzbudzuje, aby sme sa nebáli tieto miesta Bohu otvoriť.

Možno práve tam, kde máme pocit, že nemáme čo ponúknuť, môže Boh začať konať. Svetlo, ktoré sľubuje, nevychádza z našej dokonalosti, ale z jeho vernosti.

Dovolíme Mu vstúpiť aj do tých častí nášho života, ktoré považujeme za temné alebo beznádejné a veríme, že aj tam môže začať nový príbeh?

Úryvok z Prvého listu Korint'anom (1 Kor 1,10-13.17) sa týka jedných z prvých konkrétnych problémov, ktorým sa apoštol Pavol v liste venuje. Po úvodných slovách vďaka Bohu za vieru a duchovné dary korintskej komunity sa tón listu mení. Pavol sa s pastoračnou naliehavosťou obracia k realite, ktorá je bolestná, no veľmi ľudská – rozdeleniu uprostred Cirkvi.

Na Korint'anov sa obracia ako na bratov a v mene Pána Ježiša Krista ich prosí, aby hovorili jedno a aby medzi nimi nevznikali roztržky. Nejde mu o povrchný pokoj ani o potlačenie rozdielov. Jednota, ku ktorej ich pozýva, siaha hlbšie. Vyrastá zo spoločného zakorenenia v Kristovi a zasahuje do myslenia, cítenia aj rozhodovania. Je ovocím premeneného srdca, nie výsledkom kompromisu alebo nátlaku.

Dôvod Pavlovho napomenutia je konkrétny. Správy, ktoré dostal od Chloe, hovoria o sporoch a rivalite v komunite. Korint'ania sa začali stotožňovať s jednotlivými osobnosťami: niektorí sa hlásili k Pavlovi, iní k Apollovi, ďalší k Kéfasovi, a niektorí si dokonca privlastňovali samotného Krista. Pavol reaguje tromi ostrými otázkami, ktoré prerušujú akékoľvek ilúzie a vyhlasuje, že Kristus nie je rozdelený, Pavol nebol za nich ukrižovaný a krst ich nepripútal k ľuďom, ale ku Kristovi.

Tým jasne ukazuje, že základom Cirkvi nemôže byť charizma kazateľa, duchovný štýl ani ľudská autorita. Všetky služby majú zmysel len vtedy, keď vedú ku Kristovi – ukrižovanému a

zmŕtvychvstalému. Keď sa pozornosť presunie z evanjelia na osoby, vzniká súťaž, porovnávanie a napokon rozdelenie.

Pavlovo napomenutie má silnú ozvenu aj dnes. Aj naše spoločenstvá môžu nebadane sklznúť k tomu, že si vytvárame identity 'podľa niekoho' – podľa obľúbeného kňaza, komunity, hnutia, spirituality či názorového prúdu. Rozdiely samé o sebe nie sú problém. Problém nastáva, keď sa stanú dôvodom nadradenosti alebo vylúčenia druhých.

Apoštol nám pripomína, že jednota Cirkvi nevzniká uniformitou, ale vernosťou evanjeliu. Duchovné dary, rôzne štýly služby a odlišné cesty viery nemajú viesť k roztržkám, ale k obohateniu. Ich pravosť sa ukazuje v službe – tam, kde človek prestáva presadzovať seba a učí sa hľadať dobro druhého.

Svätý Pavol, ktorý celý život zasvätil ohlasovaniu Krista, nás týmto textom jemne, no naliehavo usmerňuje a pripomína nám, že služba v Cirkvi nie je cestou k osobnej dôležitosti, ale k väčšej vernosti Kristovi.

Ku komu sa v skutočnosti hlásime my sami? Vedú naše slová, postoje a rozhodnutia ľudí k nám, alebo k Nemu?

Evanjeliový úryvok (Mt 4,12-23) sa začína správou o zatknutí Jána Krstiteľa. Prorocký hlas, ktorý pripravoval cestu Pánovi, stíchol. Nie preto, že by zlyhal, ale preto, že jeho úloha sa naplnila. Nastáva chvíľa, aby zaznel hlas samotného Syna. Prechod od Jána k Ježišovi nie je prerušením, ale pokračovaním – Boží plán pokračuje novým, rozhodujúcim spôsobom.

Ježiš rozpoznáva kairos – Boží čas – a začína svoje verejné pôsobenie výzvou: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“ Pokánie (gr. metanoia) tu neznamená len ľútosť nad minulosťou, ale ide o radikálnu zmenu zmýšľania, nový pohľad na Boha, na svet a na seba samého. Dejiny vstupujú do novej fázy: Boh už nie je vzdialeným pozorovateľom, ale prítomným spoločníkom. V Ježišovi Kristovi vstupuje do konkrétneho ľudského života, do priestoru a času, ktoré poznáme.

Ježiš opúšťa Nazaret a usádza sa v Kafarnaume, v oblasti Zabulon a Neftali, ktorú Matúš nazýva Galileou pohanov. Toto pomenovanie nehovorí len o etnickej zmiešanosti, ale aj o duchovnej krehkosti a neistote identity. Je to kraj poznačený cudzími vplyvmi, politickým tlakom a roztrieštenými hodnotami. Práve tu Matúš vidí naplnenie Izaiášovho proroctva: „Ľud, čo kráča vo tmách, uzrie veľké svetlo.“ Svetlo Mesiáša neprichádza do centra moci ani náboženskej istoty, ale na perifériu. Boh si vyberá miesto, kde je človek najviac odkázaný na milosť.

Na brehu Galilejského mora Ježiš kráča po obvyčajnej každodennosti a stretáva konkrétnych ľudí – Šimona a Ondreja, Jakuba a Jána. Nepovoláva ich po dlhom skúmaní či testoch. Iniciatíva je úplne na jeho strane: učenci si nevyberajú učiteľa, ale učiteľ si vyberá učeníkov. Povolanie prichádza priamo do ich života, uprostred práce, rodiny a zodpovedností. Ich odpoveď je stručná a odvážna: „hneď zanechali siete a išli za ním.“ Matúš tým zdôrazňuje naliehavosť Božieho volania, ktoré nemožno donekonečna odkladať.

Ježišovo pozvanie zároveň dáva novú identitu: „Urobím z vás rybárov ľudí.“ Nejde o zrušenie ich minulosti, ale o jej premenenie. Z rybárskych sietí sa stáva obraz vzťahov, dôvery a blízkosti. Sú krehké, môžu sa roztrhnúť, no dajú sa znovu opraviť. Nasledovať Ježiša znamená byť v pohybe – vychádzať k „moru sveta“, kde človek často čelí strate dôstojnosti, zmyslu či nádeje.

Záverečné zhrnutie Ježišovho pôsobenia – učenie, ohlasovanie kráľovstva a uzdravovanie – ukazuje jednotu slova a činu. Uzdravenia nie sú senzáciou ani cieľom samým o sebe. Sú znamením, že Boh je Bohom života a že jeho kráľovstvo sa dotýka celého človeka: tela, duše aj vzťahov. Nie každé utrpenie je odstránené, no v Kristovi dostáva nový horizont. Stáva sa miestom stretnutia s Bohom, ktorý človeka neopúšťa, ale kráča s ním a otvára mu perspektívu zmŕtvychvstania.

Matúš predstavuje Ježiša ako svetlo, ktoré dáva zmysel životu nie na základe výkonu, zásluh či náboženskej dokonalosti, ale na základe Božieho pohľadu plného bezpodmienečnej lásky. Toto svetlo vstupuje aj do našich osobných temnôt, zlyhaní a otázok.

Nezapaľujme si vlastné náhradné svetlá, ale zostaňme v spojení s Kristom, aby jeho svetlo mohlo cez nás svietiť ďalej – do Galiley dnešného sveta.